

דבר העורכים

לקוראות ולקוראים שלום ואור,

לכבוד הוא לנו להביא בפניכם את כרך מ' של כתב העת משפטים. כרך זה, כפי שמעידה האות המתנוססת בשמו, חותם ארבעים שנות עמל ופרי בכתב העת. כבשנתו הראשונה, גם היום כתב העת מתמיד במאמציו לעמוד בחזית המחקר המשפטי באקדמיה הישראלית ולהשפיע על הדיון המשפטי-ציבורי בארץ – בבית המחוקקים, בבתי המשפט ובשיח הציבורי. הערכים שעמדו בבסיס כתב העת מאז ייסודו – חתירה למצוינות אקדמית, הקפדה על חשיבה ביקורתית ולא תלויה ושמירה על עצמאות מערכת כתב העת – ממשיכים להנחות אותו ולהובילו. ואולם, העולם האקדמי שאליו נולד כתב העת משפטים השתנה במובנים רבים.

כיום, יותר מאי-פעם, נדרש כתב העת – ככתבי עת משפטיים אחרים בשפה העברית – להתמודד עם התמעטות הכתיבה המשפטית-אקדמית בשפה העברית, כתיבה המתמקדת במשפט הישראלי על גווניו הייחודיים. מצב זה הוא תוצאה של השינויים החריפים שחולל העידן הגלובלי בעולם המחקר המשפטי, שבתחומים ובהקשרים רבים שלו הוא לוקאלי על-פי טיבו. "הלא זו אכסיומה ידועה, שאת המשפט של עם יש ללמוד באספקלריה של מערכת החיים הלאומיים שלו",¹ אמר נשיא בית המשפט העליון שמעון אגרנט. משמעותם של השינויים האמורים והשלכותיהם על אופיו של המשפט הישראלי ועל מגמות ההתפתחות שלו דורשות התייחסות מודעת, מושכלת ומעמיקה הן מצד האקדמיה והן במישור הציבורי. עבור כתב העת משפטים השינויים הללו מציבים אתגר מוחשי הטעון התמודדות מיידית. הצורך בהתמודדות זו ניווט רבים מן הצעדים המערכתיים שנקטנו בתקופת כהונתנו כעורכים.

המשבר בכלכלה העולמית, שפרץ בשנת 2007 ונחזה להיות המשבר הכלכלי הקשה ביותר שחווה העולם מאז שנות השלושים של המאה העשרים, הקרה בפני כתב העת משפטים את ההזדמנות לשמש אכסניה למחקר ולבחינה – בעיקר מפרספקטיבה ישראלית – של נושא אקטואלי, חשוב ומעניין במישור הגלובלי. בעצתו של פרופ' אוריאל פרוקצ'יה ובתמיכתו של פרופ' אסף חמדני, אשר להם שלוחה תודתנו, יועדה החוברת השנייה מתוך שלוש החוברות של כרך מ' לעסוק, דרך פריזמות שונות, במשבר בכלכלה העולמית. שתי החוברות האחרות של כרך מ' חובקות מאמרים בתחומי משפט

1 בג"ץ 73/53 חברת "קול העם" בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד ז 871, 884 (1953).

משפטים מ תשע"א

רבים ומגוונים, החל בדיני חוזים ובדיני חדלות פירעון, המשך בדיני משפחה ובמשפט בינלאומי-פרטי וכלה במשפט חוקתי ובתורת המשפט.

אנו תקווה כי כרך זה ירים תרומה ממשית לשיח ולמחקר המשפטיים בישראל, וכי המאמרים הכלולים בו יציעו באופן מבוסס רעיונות חדשניים, מקוריים ורלוונטיים – ובד בבד יעוררו שאלות חדשות שימשו מנוף למחקר משפטי עתידי. כפי שהיטיב לנסח מקס ובר, "כל מימוש מדעי מעלה שאלות חדשות; [במובן זה], הוא מעוניין שיותירו אותו מאחור, הוא משתוקק להתיישן".²

אלידור בליטנר רועי קונפינו
עורכים

2 מקס ובר "המדע כיעוד" תכלת 36, 109 (אלעד לפידות מתרגם, 2009).